

Ergetowski, Ryszard

"Leipziger Beiträge zur Universitätsgeschichte", Heft 1, 2, Leipzig 1987, 1988 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 35/1, 127-128

1990

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dziedziny techniki. Co do mnie, to uważam, że wiedza profesjonalistów w historii dziedziny nauki i historii dziedziny techniki powinna być wykorzystana w zakresie popularyzowania. Gdyby ten postulat miał się zobiektywizować, wówczas, na przykład, właśnie historycy subdziedziny chemii pisaliby prace popularnonaukowe z zakresu historii subdziedziny chemii, ale nie musieliby oni pisać takich prac z zakresu historii subdziedziny fizyki itd. Na razie nie zanoszą się na to, aby w Polsce szybko powstały sprzyjające warunki do publikowania monograficznych (sic!) prac popularnonaukowych — przeznaczonych dla absolwentów szkół średnich — o tematyce z zakresu historii dziedziny nauki: historii subdziedziny chemii, historii subdziedziny fizyki itd. Jak wynika z zamieszczonych tutaj uwag, skłonny jestem poprzeć ideę angażowania się profesjonalnych historyków dziedziny nauki w dzieło popularyzowania. Z jednym wszakże zastrzeżeniem: aby w maksymalnym stopniu umożliwić poszczególnym autorom wykorzystanie ich kompetencji — a to oznacza społeczną akceptację swoiście pojmowanego *pluralizmu naukowawczego* na poziomie popularyzatorskim.

W świetle ostatnich uwag byłoby z mojej strony nietaktem wobec profesjonalistów, gdybym wypowiedział się oceniająco na temat ustaleń autora radzieckiego w odniesieniu do dziejów innych subdziedzin nauki oraz dziejów dziedziny techniki.

Stefan Zamecki
(Warszawa)

Leipziger Beiträge zur Universitätsgeschichte. Heft 1 Leipzig 1987 96 ss.; Heft 2 Leipzig 1988 96 ss.

Obok wydawanego przez lipską uczelnię „Karl-Marx-Universität Leipzig Wissenschaftliche Zeitschrift”, który ogłasza naukowe rozprawy jej pracowników oraz autorów spoza niej, lecz piszących o niej, obok publikacji zbiorowych jak *Berühmte leipziger Studenten* (1984) i *Alma mater Lipsiensis* (1988), od 1987 r. zaczęły ukazywać się roczniki poświęcone przeszłości tamtejszej wszechnicy pt. *Leipziger Beiträge zur Universitätsgeschichte*.

Dotychczas ukazały się dwa zeszyty, które ze względu na nasze kontakty z Lipskim Uniwersytetem warte są tego, aby im się bliżej przyjrzeć. Animatorem i redaktorem roczników jest kierujący Oddziałem Historii lipskiej szkoły dr Werner Fläschendräger, wspierany w swych poczynaniach przez zespół pracowników jej archiwum. Rocznik pierwszy (1987 r.) zawiera następujące artykuły: *Rozważania o badaniach nad dziejami Uniwersytetu Karola Marksa* (Siegfried Hoyer), *O nieudanych usiłowaniach opracowania historii Lipskiego Uniwersytetu na jego 500-lecie* (W. Fläschendräger) *Müntzer i Lipsk* (Max Steinmetz), *Lejdejcki wydział prawa w XVII i XVIII stuleciu w świetle nowych badań* (Robert Feenstra), *Christian Wolff marburski nauczyciel Łomonosowa oraz jego związki z Lipskim Uniwersytetem* (W. Fläschendräger), *O nowej publikacji o jeneńskim studencie i burżuazji Ludwigu Sand* (Günter Steiger), *Student Walther May (1868-1926). Szkic biograficzny* (Karen Gaukel), *Marksiści Alfons Goldschmidt jako nauczyciel w Lipskim Uniwersytecie, na podstawie nieznanych dotąd dokumentów z uniwersyteckiej biblioteki i archiwum* (Günter Katsch i Gerhild Schwendler), *Trzydziestolecie Uniwersyteckiej Gazety w Lipsku. Myśli o jej historii i badaniach nad nią* (G. Katsch). Tom zamyka pośmiertne wspomnienie o prof. G. Steiger, omówienia najnowszych publikacji poświęconych uczelniom w Lipsku, Greifswaldzie, Dreźnie.

Rocznik drugi (1988 r.) otwiera artykuł *O znaczeniu Uniwersytetu Lipskiego*

dla intelektualnego życia w Polsce XV i pierwszej połowy XVI wieku (Marian Biskup). Następne pozycje to *Bach i muzyka w Uniwersytecie Lipskim* (Reinhard Szeskus), *Lipski Uniwersytet w okresie przedmarcowym w świetle akt rektoratu Moritza Wilhelma Drobischa — 1840/41* (Detlef Döring), *Studencka sekcja Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej w Lipsku* (K. Gaukel), *Historyk Wilhelm Maurerbrecher. Kilka uwag i dokumentów związanych ze 150 rocznicą jego urodzin* (W. Fläschendräger), *Początek naukowej drogi Georga Friedricha Knappa* (Kerstin Schmidt), *Pielęgnowanie tradycji we Franz-Mehring-Institut. Przyczynek do czterdziestolecia jego powstania, 1948-1988* (Hans-Uwe Feige), *O prehistorii Instytutu Dziejów Niemiec w Uniwersytecie Karola Marksa w Lipsku* (G. Katsch).

Obok artykułów w tomie zamieszczono także kilka omówień publikacji dotyczących ruchu intelektualnego Lipska i Berlina. Pośród nich uwzględniono jedną pozycję polską, Joanny Jarzęckiej pt. *Obraz życia umysłowego Rzeczypospolitej doby saskiej w świetle wybranych lipskich czasopism naukowych (1710-1762)*.

Zamieszczone w obu zeszytach *Leipziger Beiträge...* tytuły charakteryzuje warsztatowa rzetelność i zwięzłość wypowiedzi. Oparte są najczęściej na dokumentach wydobywanych z archiwów lipskich (uniwersyteckiego i państwowego), drezdeńskich, poczdamskich, merseburskich, czasami z działu rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej. W rocznikach zamieszczono kilka interesujących, choć nie najlepiej wykonanych, ilustracji. Na okładce każdego zeszytu widnieje panorama Lipska, miedzioryt z 1570 r. zamieszczony po raz pierwszy w dziele G. Brauna i F. Hogenberga *Civitates Orbis Terrarum* (Köln 1572). Każdy kto interesuje się historią niemieckiej nauki, życiem uniwersytetów Rzeszy, a szczególnie wszechnicy lipskiej, znajdzie w *Lipskich przyczynkach...* sporo ciekawych i nieznanych dotąd wiadomości. Nikt z zajmujących się tą problematyką nie będzie mógł ich pominąć.

Ryszard Ergetowski
(Wrocław)